

ՕՐԱԳՐ

20 ՓԲՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 ՓԲՅ

Զ ամս 26 շաբաթ 1291 ԴԱՐՅԱՆ 89 ՁՈՐԵՔԱՐԹԻ 22 ՅՈՒՆԻԱՐ 1875 Ն Յ ՓԵՏՐՈՒՄ 3 ԹԻԻ 1444

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՒԻՋԻԱՆԱՅ ՆԱՀԱՆԳԻՆ
ՆՈՐ ԴԵՊՐԸ

Միացեալ-Նահանգաց կառավարութիւնը որ ցարդ խողազ և անգորր կառավարութեան մը տիպարը հանդիսանալու յատկութիւնը կը վայելէր, սա ևս խնդիրութեան և յուզման ապարէզ մը ըլլալը ցոյց տուաւ:

Դեռ շատ չընքն Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ Լուիզիանայ Նահանգին մէջ Շէրիտան զօրապետը զինու զօրութեամբ երեսփոխանաց խորհրդարանը մտնելով, հինգ երեսփոխան արտաքսեր է բռնութեամբ:

Այս դէպքը մինչև իսկ Ուշինկթընի ազգային ժողովոյն մէջ արձագանգ գտնելով մեծ յուզմունք յարուցեր և Լուիզիանայի խորհրդարանին զինու զօրութեամբ կոխուելուն նկատմամբ կառավարութեան հարցումներ ուղղուած լինելու տուած էր, որոց առաջը կառավարութեան այդ մասին հետեւած ընթացքը արգարացնելու համար կրօնք նախագահը Պատգամագիր մը պատրաստած էր յղել ազգային ժողովոյն, ուր դէպքին պատճառները բացատրելով և Շէրիտան զօրապետին վարժունքը իրաւացի ցոյց տալու համար:

Կերեկի թէ յիշեալ պատգամագիրը չէ կրցած գոհացնել անկէ ի վեր հասարակաց կարծիքը, վասն զի Նիւ-Եորքէն հասած վերջին հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յիշեալ քաղքին մէջ մեծ կակ խիլի մ'ըլլալով նոյն իսկ Նիւ-Եորքի քաղաքապետին նախագահութեանը ներքեւ, որոշուեր է Լուիզիանայի խորհրդարանին բռնաբարութեանը թող տրուելուն համար կառավարութեան դէմ մեղադրանաց առաջարկութիւն մը ներկայացնել: միւսոյն շարժումը եղեր է նաև ուրիշ մէկ քանի Նահանգաց գլխաւոր քաղաքներուն մէջ որով Միացեալ-Նահանգաց կառավարութիւնը իւր նախագահովը միատեղ

քննադական կացութեան մը մէջ կը ներկայուին: Ուստի այս դէպքին մանրամասնութեանը վրայ, ք համառօտ տեղեկութիւն մը տալ հարկաւ արժան կը դատեմք:

Այս վերջին դէպքէն քանի մ'ամիս յառաջ, Լուիզիանայի մէջ խառնութիւն մ'երևելով, սախտակամորթ երու կուսակցութիւն մը յիշեալ Նահանգին հանրապետական կառավարիչը Պ. Բէլլօկ վարաւորով, տեղը առաջարկական կառավարութիւն մը կը հաստատեն, որոյ վրայ հաղիւ քանակչորս ժամ անցած կրօնք նախագահին հրամանաւր սոյն նոր կառավարութիւնը կ'իյնայ, և հանրապետական իշխանութիւնը վերջապէս իւր պաշտօնին զլուխը կ'անցնի:

Այս խառնութեան գլխաւոր և անմիջական պատճառն եղած էր Բէլլօկ կառավարչին քմահաճ մէկ արարքը որով առ ինքն կը վերադարձեր բացառիկ կերպով ընտրութեանց օրինաւորութեանը վրայ հակելու պաշտօն ունեցող քննիչ դիւանին անդամներն ընտրելու իրաւունքը:

Բէլլօկ այս ծայրայեղ միջոցաւ, որով նա ապագայ բոլոր ընտրութեանց բաղդը իւր ձեռքին մէջ կ'ամփոփէր, կ'ուզէր որ Լուիզիանայ Նահանգին թէ ծերակուտի և թէ երեսփոխանաց՝ այս երկու խորհուրդներուն մէջ ալ իրեն կուսակցի մեծամասնութիւն մը միշտ պահելով, առաջարկականներուն ալ իսկ անկարելի ընէ օրինաւոր միջոցներով հանրապետականներն յաղթել և վերայ ելնել:

Կրօնք նախագահին միջամտութիւնը դժտութեան վախճան տալով, Բէլլօկ կառավարչին ըրած որոշումը ետ դարձաւ, և առաջարկականաց ալ զիջողութիւններ եղան, որպէս զի ընտրական իրաւունքին ապահովեալ ըլլայ: Ասոնցմէ յետոյ եկաւ երկուց ժողովոց ընտրութիւնները:

Առաջարկականք արդարեւ ծերակուտին մէջ փոքրամասնութիւն ունեցան, իսկ առսր փոխադէն երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ տեղար մեծամասնութիւն

թիւն մը կրցան ձեռք բերել, և նիւտերուն բացմանը՝ 33 առաջարկական երեսփոխանի դէմ 49 հանրապետական կը գտնուէր: միայն թէ առաջարկականաց մէջ հինգ երեսփոխան կային, որոց ընտրութեանը դէմ բողոք եղած էր, և որ հաւանականաբար երկարատեւ և աղմկալից լիւծաբանութեան դուռ մը պիտի բանար:

Շարունակելի

ՀԵՌԱՔՐԱԼՈՒՐԻ

ԳԱՂՂԻՍ

Բարից 1 փետրվար

Պաշտօնէից փոփոխութիւնները սահմանադրական օրինաց քուէարկութեան յետոյ տեղի պիտի ունենան:

Զրոյց մը կայ թէ նոր պաշտօնէութիւնը Ազգային ժողովոյ լուծման կուսակցի անդամներէն պիտի կազմուի:

Սպանիոյ Ալֆոնս ժ. Թագաւորը Գաղղիոյ կողմէն պաշտօնապէս հանչցուելուն գիրը Մատրիտ ղրկուեցաւ:

ԱՄՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԻԱՐԻՍ

Վիեննա 1 փետրվար

Պորտուգալի վեհալիս անստոյգ է:

Օֆէնհայմի դատին մէջ մէկ քանի կարեւոր գրութիւններ կարգացուեցաւ:

ՍՆԳՂԻՍ

Լոնտոն 1 փետրվար

Կ'ըսուի թէ Անգղիա չընդունիր եւ պէր Ս. Բեթէրսպուրկի մէջ գումարուելիք համազգային յանձնաժողովոյն իւր կողմէն մէկը ղրկել:

Պ. Ուիլքինս Սթերնտալ Պէնէթ հռչակաւոր դաշնակիցարն ու նուագա-յարդարը վախճանեցաւ:

ՍՊԱՆԻԱ

Թագաւոր 1 փետր

Արքայական զօրքերը Բամբուլիւնի վրայ կը քալեն զայն քարոսեանց ձեռքէն ազատելու համար:

Թագաւորին բանակը Հիւսիսակողմը մէկ քանի մանր յաղթութիւններ ըրաւ

և քարոսեանց ձեռքէն խել մը գիրքեր առնելով գրաւեց :

ՍԵՐՎԻՍ

Պիկրատ 1 փետրվար

Ազգային ժողովոյ այսօրուան նիստին մէջ առաջադրուեց թիւնն վստահութեան քուէ տրուելովն հանգերձ հարցման մը վրայ եղած վիճարանութեան առթիւ պաշտօնեայք՝ իրենց մէջ կարծեաց անհամաձայնութեան պատճառաւ հրաժարական տուին. իշխանը՝ բաց ի արտաքին գործոց և գանձուց պաշտօնեայներէն, 3 միւսներուն հրաժարագրերն ընդունեց : Պաշտօնէութիւնը սակայն՝ մինչև նոր դահլիճին կազմութիւնը իւր գործը պիտի շարունակէ :

ՆԵՐՔԻՆ

Եղբայր 11/23 յունվ. 1873

... Խմբագիր Եֆէնտի :

Սովետն վերաբերեալ լուրերն ոչ նշուող կարևոր ըլլալուն կը փութամ համառօտ տեղեկութիւն մը տալ Ձեզ :

Անցեալ տարի ցորեն ևն. սովորականէ խիստ քիչ ցանուելուն պատճառաւ, այս ձմեռ սովին սաստկութիւնը անցեալին կրկնապատկին ըլլալը թէն ամենուս սոսկում պատճառած էր բայց շնորհիւ Նախախնամութեան այս տարուան ձմեռը անցեալէն խիստ թեթեւ ըլլալով երկրագործը պէտք եղածին չափ ցանելէ զատ, ճամբաներն ալ բաց ըլլուն անընդհատ արմաթ կը հասնի ամէն կողմանէ, որով ամէն բան առատ գտնուելով օր ըստ օրէ գինը նին իջնելու վրայ է, այնպէս որ ցորեն ալ իւր ամառունէ շատ աժան և անցեալ տարուան կէս կամ մէկերորդ գինը իջաւ : Եթէ գարունն ալ յաջող երթայ սովուն աղէտալի հետքը եթէ իսպառ չի ջնջուի գետ չառ կը մեղմանայ, աղքատներն ալ ի՞նչ տէրութեան և թէ մասնաւոր բարերարաց նպատակը թէ և ըստ բաւականին կը կերակրուին բայց ցաւալին այն է որ, անցեալ տարուան ի վեր տեղս և շրջակայքը տիրող թիֆ և հիւսմա հիւանդութիւնները օդերուն փոխուելովը ոչ միայն բնաւ չի նուազեցաւ՝ այլ հիմակուան հիւանդացողները աւելի փտանգաւոր կերպով բռնուելով շատ ընտանիքներ որք մնացին, քանի մը շարաթէ ի վեր ալ ծաղկի հիւանդութիւնը ճարակել սկսելով տղայոց մէջ, սոյն համաճարակ ակտիւրուն ծաւալու մը սովին նուազեցնէ զգացած բերկրութիւննիս գրեթէ կանհետացնէ և շատերը ի սուգ կը համակէ :

Քաղցը է յուսալ թէ այժմուս միւլ թէսարըքի վստմ. Բիֆաթ փայտն որ փորձառու և հասարակաց բարւոյն ու անդորրութեանը մեծ փոյթ կը ցուցնէ, նախորդին պէս անտարբեր չի կենալով քաղաքին մաքրութեան և թէ հասա-

րակաց բժիշկի մը անհրաժեշտ կարևորութիւնը ճանաչելով կամ տուի բժիշկի Խուսեֆաթի Եֆէնտին պաշտօնին անցընել հուսոյ և կամ Պօլիսէն չուտով ուրիշ մը բերելու ազդու միջոցները ձեռք կառնու և հարիւրաւորներու կենաց փրկութեան պատճառաւ կը լայ :

Անգղիացոց նպաստամատոյց գով. սիօնի կողմանէ տեղւոյ և շրջակայ գիւղօրէից բոլոր աղքատաց առանց կրօնի խտրութեան, միջաբեր ֆանսֆօրթի միւլոցաւ քանի մը օրէ ի վեր հաց և ցորեն կը բաշխուի, լուսածին նայելով չորս հինգ ամիս չառնակ պիտի տրուի, սոյն նպաստէն տեղւոյս Հայերէն 40 աղքատի օրական 130 ական տրամ հաց բաժին ինկաւ :

Այս տարի անցեալին նման անօթութեանէ անձի կորուստ ոչ միայն քաղաքիս մէջ տեսնուած չէ գրեթէ, այլ գիւղերն ալ և կը յուսացուի թէ շնորհիւ ձեռք առնուած միջոցներու բնաւ անձի կորուստ չի պատահիր :

Այս չափս բաւ համարելով բարեհաճեցք ընդունիլ անկեղծութեանս հաւաստին :

Ձերդ անձնուէր

Համբարձում Տ. Տ. Ս. մատունի

Կայսերական հրամանաւ

Պատերազմական գործոց պաշտօնատան թարգմանութեան գրասենեկին տնօրէն Մամիկոնեան Մ. Եֆէնտի երկրորդ կարգի երկրորդ աստիճանի պաշտօնատարութիւն (Բիւթպէի բանին օրն էք զայն) շնորհուեցաւ :

Կայսերական հրամանաւ նորոգ ընտրուած տէրութեան պաշտօնատարներէն անոնք, որ տաղանթն մայրաքաղաքս կը գտնուին, հրաման ընդունեն են որ փութով ճանաչալ երեւել պատրաստուին, կարելի եղածին չափ շուտով իւրաքանչիւրն իր պաշտօնագաւառն երթալու, որք մեկնելէն առաջ անշուշտ օգոստոս Սեւթեմբերի պիտի ներկայանան իրենց երախտագիտական շնորհակալութիւնը Ն. Վեհափառութեան մատուցանելու :

Բաւական ատեն առաջ լուր մ'ելաւ թէ Օսմանեան արուեստանոց վարժարանին (մէքէթէյի սահայի) վերանաշուլթեանը ներքեւ մայրաքաղաքս մէջ լուցկի շինութեան գոյծարան մը հաստատուելու առաջադրութիւն մը կայ : Այս անգամ կը ընենք թէ կայսերական կառավարութիւնը իւր հաւանութիւնը տուած ըլլալով առ այդ, մօտ ատենէն պատրաստութիւն կը տեսնուի եղեր յիշեալ գործարանը բանալու :

Էֆէնտի պաշտօնեայն հրաման ըրեր է որ Եէնի Պահէի հիւանդանոցին մէջ հարկ եղած նորոգութիւնն ու շինութիւններն վաղ ընդ փոյթ կատարուին :

Հասարակաց շինութեանց պաշտօնէութեան կողմանէ զրկուած քանի մը երկրաշարժներ և գծագրիչներ Բէն-

տիկի կողմերը քանի մ'օրէ ի վեր՝ իզմիտի երկաթուղեաց գծին վրայ ըլլալիք շինութեանց աշխատութեամբ կ'ըզբաղին :

Ղալաթիոյ և Էմին Էօնիոյի մէջ տեղը հաստատուելիք երկաթեայ նոր կամրջին շինութիւնը ատենէ մ'ի վեր է կարի իսկ գանդաղ և ծանր յառաջ տարուելուն պատճառաւ, Հասարակաց շինութեանց պաշտօնեայ Էտհէմ բաշա նեղանալով այդ գանդաղ շարժմանը դէմ, որոշեր է բոլոր գտնուած արգելքները բառնալով յիշեալ կամրջին շինութիւնը վաղ ընդ փոյթ աւարտելու վրձակի մը մէջ դնել :

Այսօրն երկաթուղեաց ընկերութիւնը կը ծանուցանէ իւր բաժնետէտերը թէ Կայսերական կառավարութիւնը մագիւր է եղեր ընկերութեան ունեցած բոլոր յետեւալ պարտքերը մարտ ամսէն առաջ վճարելու :

Կիրիտ կղզին Բանիա քաղքին շրջակայները վաւեր մը պարտէզը փութելով երկու արձան գտնուել է, որոնք կրնոյ կերպարանք կը կրեն, և վրանին ալ մէկ մէկ արձանագրութիւն կայ եղեր, զոր և ոչ մէկ հնագէտ մը կարող եղեր է ցարդ լուծել : Յիշեալ արձաններն, որք այժմ Բանիայի կառավարչին պալատը կը կենան, նախնի հռովմայեցոց աստուածոց կուռքերն ըլլալ կը կարծուին :

Կայսերական նուագածուաց խումբին հաշած զգեստը մօտ ատենէն պիտի փոխուի, հիմակուան ունեցած համադրեալներն տեղ՝ Սուլթան Մահմուտի օրով եղածին նման՝ կապոյտ թիկնոց և կարմիր տափառ հագնելին որոշուած ըլլալով : Այս նոր համադրեալներն օրինակին արգէն վեհ. Սուլթանին ներկայացուած լինելով, կ'ըսուի թէ իւր հաճութիւնն ու հաւանութիւնը տուեր է առ այդ :

Կրետէի կառավարութեան բանտէն տառնի չափ կալանաւորք փախուստ տուած ըլլալով մօտեցաւ, խուսք մը զօրք ետննուել զրկուել է՝ հալածելով փախստականները վերստին բռնելու :

Գողգոթայի օդագնացը Պ. Պիւնէլ յաւաքիկայ փետր. 21/4 կիրակի օրուան համար կը ծանուցանէ թէ օդագնացութեան իւր առաջին փորձը պիտի կատարէ :

Երեկուան օրը ծանուցինք թէ Հասքէօյի մէջ հրեայ մը սպաննելով ջրհորը նետող խուսք մը շարաթ օր Պէօյիւքաէրէի մէջ բռնուելով Բերայ տարուելու և աստիճանութեան գուռը բանտարկուելու է : Լեւոնթ Հերալտ կ'ըսէ թէ յիշեալ խուսքին ետնադիտելու հարցաքննութեանը մէջ բրած խոստովանութիւններէն յայտնուելով թէ հրեան սպանութեանը գործոյն մէջ իւր կիսն ալ մեղսակցութիւն ունի, ոստիկանութեան հրամանաւ յիշեալ հրեին

կինն ալ ձերբակալուելով արգելման տակ դրուեր է :

—Մեծ Եպարդոսին պատեր տալու նուրբեան հարուանեաց հանգեալ այս ուրախութ օր աւարտեցաւ , որոյ ամիսն Ն. Բարձրութեան ընտանիքը մեծածախ կոչուեց մը տուեր է : ուր ներկայ գտնուեր են բոլոր օտար տերութեանց դեսպանաց տիկիներն , ճաշին սկիզբէն մինչեւ վերջն ալ Օսմանեան նուագածուաց խումբ մը շարունակ իր ունակելով :

—Անցեալ չորեքշաբթի գիշեր Բերայ Անդգիւղի գետ լանատան մօտը տան մը յոյն խոհարարն և հայազգի սպասաւորը , ածուխով լինուան կրակարան մը սենեակին առեւելով , իրենք ալ պառկելէն յետոյ , ածուխին հոտը ամբողջ տանը մէջ բռնելուն վրայ՝ խոհոյն տանը մարդիկը կ'արթնան և իշխալ սենեակը մտնելով , յոյն խոհարարը ածխոյ կազէն խղճուած , և հայազգի բոսպասաւորն ալ անդգայ վիճակի մը մէջ կը գտնեն : Անմիջապէս բժիշկ կ'անչուելով հայ սպասաւորին պէտք եղած դարմանները կը տրուին : որոյ վրայ բժիշկները յոյս տուեր են թէ կրնայ ազատիլ մարդը :

—Նեօղոտ կ'ըսէ թէ Դանուբ գետը և Օտէսայի նաւահանգիստը վերստին սառեր են :

—Երկուշաբթիէն երեքշաբթի լուսնալու գիշերը ժամը կին միջոցները իւսկիւտար Շէմսի բաշա թաղը հրդեհ մը պատահելով , մինակ տաճկի մեծ տուն մը այրեցաւ :

—Քրիստոնէս պատանի մը անցեալները քանի՞նչ աստիկանութեան վերադառնալ Հիւսիսի բաշային ներկայանալով կը յայտնէ թէ քանիցս երազին մէջ տեսներ է որ Մաքրիքէօյի մօտ որոշեալ տեղ մը գետնին տակը պահուած գանձ մը կայ : զոր 'ի վեր հանելու համար՝ իրեն ցոյց տուած կողմը փորելով խուղարկելու արտօնութիւն կը խնդրէ : Ոստիկանութեան վերադառնալն ալ յիշեալ պատանիին ուղած արտօնութիւնը արտօն ըլլալով , այժմ Մաքրիքէօյ տըղին ցոյց տուած տեղը փորելու սկսեր են , տղան ինքն անձամբ գործաւորաց գլուխը կենալով : Անցեալ տարի ալ Հաւքէօյի բարձանցը վրայ տաճկի մը երազին հաւատք բնծայուելով՝ նման օրինակ ձեռնարկութիւն մ'սկսուեցաւ սակայն քանի մը կտոր մարմարին քարէ զատ ուրիշ արդիւնք մը չ'ունեցաւ :

—Առջի օրը բաշա մը իր կառքովը միատեղ Ղալաթիոյ ներքնուղի ճամբէն վեր ելին ուղեւորով , ինչպէս թիւն կը սակայն ինքը իւր կառքէն իջնելով վահօնը նստիլ , և լծեալ կառքն ձին ալ վակօնին առջեւէն դացող բնանաբարձ կառքին վրայ կը դրուին :

Կառավարման ճանաչալ ելնելով , մինչև կամարին վերի ծայրը կը հասնի , երբ մթութենէն մէկէն ի մէկ լոյսն ելնելուն

վրայ , լծեալ կառքին ձին խրաշելով ուստում մը կ'ընէ : և կառքին բաւական վնաս հասցնելէն զատ իւր սրունքն ալ կը վիրաւորի :

—Յէրիգիւղ Որդեք Էֆենտիի գործարանին մէջ՝ այս երկուշաբթի առաւօտ Նաղարէթ տնուն բանօրին մէկը , հասար գետն մը մէկ տեղէն ուրիշ տեղ մը փոխադրած միջոցին , ոտքը սահելով կիցնայ և դժբաղդաբար դերանն ալ կուրծքին վրայ ինչպէս վայն կը ջախջախի , և անմիջապէս կը մահնի :

—Աթէնքի Օսմանեան դեսպան Թովմատիս պէյ , միտք ունի կ'ըսուի վաղուան օրը Մէսածըրի շաքահաւով մեկնելի սպարաքաղաքէն իւր պաշտօնատեղին երթալու :

—Պօլսոյ գիւղերէն մէկուն մէջ տան մ'սպասաւորն իւր տան տիկնոջը հետ իրահարուելով , իւր տնայտնացը չը կ'ընեալ հասնելուն լաւ մը համոզուելուն վրայ , յուսահատութենէն անցեալ շաբթու տանը խոհանոցին մէջ ինքզինքը կը կախէ :

—Անցեալ շաբթու օր մը խաբերայ մարդուն մէկը թաշկինակին մէջ քանի մը հօթայ խախթի գրած , կերթայ Պէշիքթաշ տան մը գուռը կը զարնէ , և ներս մտնելով ձեռքի խախթիքը տան սպասաւորին տալուն հետ սիրտեղ կըսէ նաեւ թէ զինքը տանը Էֆենտիին զրկելէ պատուիրելով թէ , այս երեկոյ հետք հիւր գալու ըլլալով տանը բոլոր պէտք եղած կերակուրի պատրաստութիւնները տեսներ , և թէ չորսի խախթիներն ալ ուզեր է որ մաքրել տալով երեկոյին հետ բերէ : Տան բնօտանիքը խաբուելով մարդուն խօսքին , ուղած խախթիներն իրեն յանձնելէն յետոյ , կ'սկսին մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնել , և երբ երեկոյին տանը գլխաւորը տուն կը դառնայ , եղած պատրաստութիւնները տեսնելով զարմանօք կը հարցնէ թէ ի՞նչ կայ , և իրողութիւնը իմանալով՝ ամենքը մէկէն ապշած կը մնան և խաբերալութեան մը զոհ գացած ըլլալին խկոյն կը հասկնան , իսկ խաբերային նոյն տեղէն բաժնուելով գացեր մօտակայ գրացեաց մէկուն դուռն ալ զարկեր է , և հոն ալ միւս տունէն իրեն յանձնուած նիւթերը ցոյց տալով ըստ թէ — հիւր ունենալով այս գիշեր , անձնապէ մը փոխ կ'ուզեն կոր — , զոր և առնելով այն տունէն կերթայ աներեւոյթ կըլլալ խաբերային կերակրէն թէ տակաւին գտնուած չէ :

Ներքնուղի— Գրանսայի և Անկիւի մէջ գուռէլ մը շինելու խորհուրդը գործնական կերպարան մը առնելու վրայ է : Այս հսկայական գործին ձեռնարկելու համար պատրաստ դրամատեղներ և ճարտարապետներ երեսուն տարուան արտօնութիւն կը խնդրեն , փոխանակ ինքնունի , ինչպէս որ սովորաբար կը տրուի երկաթուղեաց ընկերութիւններու , նոյնպէս ոչ երաշխաւո

րութիւն և ոչ շնորհ կը պահանջեն : Ձեռնարկուր պատրաստ են 4 000 000 ֆրանք տալու կանխաւ սկզբնական խուղարկութեանց համար : Այս ձեռնարկութիւնը կը կայանայ Անկիւի և Գրանսայի կողմէն խորովակ մը ջուրն իջեցնել և երկուստեք սրահներ բանալ : Գալէի օրագիրը կ'ըսէ թէ գործին յաջող վախճանին վրայ կ'ուսկած չկայ : Ձեռնարկութեան ոգին Պ. Միշէլ Շըվալիերի , Լէօն Սէյի և Ռօշիլտի հետ Պ. Լալալէյ է , ճարտարապետ մ'որ Սուէզի ջրանցքին ամենամեծ դժուարութեանց յաղթեց , և առանց իր գործակցութեան այս հրահայտեան գործն առաւարտ պիտի մնար : Պ. Լալալէյ 150,000 000 ֆրանքով ձեռնարկութիւնը գլուխ հանելու կը յուսայ , իսկ Անկիւիացի ճարտարապետներ 250,000,000 ֆրանք ծախք կը հաշուեն : Պ. Լալալէյ կ'առաջարկէ որ այս գործը կէս մ'անկիւսացուց և կէս մ'ալ ֆրանսացուց մասնակցութեամբ կատարուի : Կըսուի թէ նախապատրաստական 400,000 ֆրանք դուռն արդէն ստորագրուած է : Գրանսայի հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութիւնն 1,000,000 ֆր. պիտի գնէ , Լօնտօնէն 'ի Տուլր երկու ընկերութիւններ 1,000,000 ֆր. Պառօն Ռօշիլտ 500 000 ֆր. յուսուի է որ Լիօնէլ Ռօշիլտ նոյնպիսի գումար մը ստորագրէ , ի վերջէ երկու ազգերն ալ գործին մասնակցելու արամագիր կերելին :

ՎՐԻՊԱԿԻ

Երեկուան թերթերնուս Բ. երես Ս. սինակին 17րդ տողին մէջ «գործիք յայտնելուն» բառը պէտք է «կարծիք յայտնելուն» ըլլայ :

— Նմանապէս Գ. երեսը 400 ֆր. շահող թուոց ցուցակին երրորդ սիւնակին առաջին տողը գտնուած 848309 թիւը պէտք է ըլլայ 743309 :

ՀՐԱԻԷՐ

Սամաթիոյ Սահ , Սանուց ընկերութեան Ընդհ. Ժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ կիրակի օր յունվար 26 ժամ 7 1/2 'ի Սահ . վարժարան Սամաթիոյ :

Ուստի կը հրաւիրեմք բոլոր ընկերները՝ հրամայել որոշեալ ժամուն և իրենց ընկերական պարտաւորութիւնը կատարել :

1875 յունվար 20 Նախագահ,
Սամաթիա Սահ Սանուց ընդ .
Օ . ԽՕՀԱՍԱՐԵԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Գաւառմանայ համարատուութիւն Տնօրէն Ժողովոյ
2. Վաւերացումն կանոնադրութեան թանգարանի :

Ա Չ Դ

Օսմանեան կայսերական պանքան կը ծանուցանէ թէ յիշեալ Պանքային կողմանէ արուած 616 թիւէն մինչև 1600 թիւ կրող առժամանակեայ արժէթղթոց ընկալագիր ունեցող Բուժէի երկաթուղեաց Պարտատոմսերն ներկայ յունվար 9/21 օրէն ժամը 10էն մինչև 3, պէտք են ներկայացուիլ Ղալաթիա Օսմանեան Պանքային գրասենեակը (Ի դուռն B) :

Իսկ յառաջիկայ փետր. 15էն առաջ չ'ուղղուած արժէթղթերն եթէ Պանքային յանձնուին, ասոնք ալ իբրև աւանդ թողուած պիտի նկատուին, և ըստ այնմ Պանքային կողմանէ ատոնց համար յատկապէս պահպանութեան ծախք պիտի աւանդուին :

Տօթօր ՆԵՐՍԷՍ ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ պատրաստ է հիւանդ ընդունել իր տունը, Գուժաբու Հիսար տիպի, թիւ 119 հետեւալ օրերը .

Ամեն ուրբաթ ժամը 7-10

Ամեն առաւոյ ժամը 5-5

Գլ. և ուրբ. օրերն ալ, ժամը 7-10 ձեր ըլլալու պայմանով :

Մէջհուր կէօղ թապիպի Ալի պէյ թէն Բէթէրսպուրկտան պու տէֆա ըՍ. տանպուլա կէլիպ, բազար էրթէսի կիւն էրի սապահըն սա'աթ Լտէն ախշամըն 8 ինէ գաւառ կէօղ աղբըսընա խայրաթ պաքմաք վէ ֆաքըրարա իւզիւմ' օլա'ն իւճըրը տաշի քէնտի պէտէլինտէն խայրաթ վէրէճէլինի իւն իտէր : Սո. գէն օլաուղու մահալ կոսկատա Էլէկ Չէշմէի ճատտէսինտէ Սըղթօ սօքաղըն քարշուքընա Նմր. 15 մուրագգամ խանէտէ տիր, իջիկաղը օլան' սաքին օլաուղու մահալը կոսկատա Էճգաճը ֆիւշիւքնալարտանտա սիւալ իտէպիլի : Բազար կիւնէլի թաթիլ տիր :

Բարիգու բժշկական համալսարանի աշակերտ Տօթէօր Մ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ կը շարունակէ ձրի հիւանդ խնամել աւանդ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, ժամը 6 էն մինչև 8ը, Եէնի ֆաքուր գրան կից ազգային եկեղեցւոյ կառուածներէն եղող ընկերութեան կեդրոնը : ՎԻՐՈՅԻՇԵԱՆ ՏՕՔԹԵՕՐԸ փնտռողները կրնան զինքը հարցընել Աք-Սէրայ թիւ 121 Կ. ՇԱՔԱՐԵԱՆԻ գեղարանը :

Ա. ՏԸՊԷԻ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ԾԱԾԿՆՑԵԼՈՑ

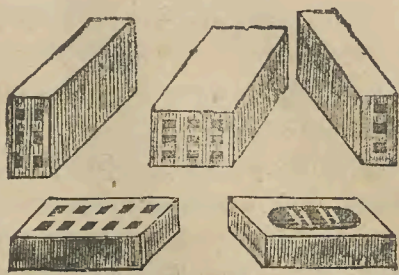
ԿԱՍ

Պատմութիւն թագուն գիտութեանց որ 'ի նախնի ժամանակաց մինչևցայսօր

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

ԼԲ. ՏԵՏՐ

Տետր առ տետր կը հրատարակու 16 երեսէ բաղկացեալ գին մէն մի տետրին 40 փարայ :

Հ. ՅՈՎ ՍԷՓԵԱՆ

ԹՈՒՂԱՆՑ ՅԱՊՐԻՒԱՍՐ ՊԵՏԵՆԻՔ ՏԵՐԷ

Էւրոպայի կէլէն հէր ճընա տէլիք ի թուղլարարն պէր այնքաք, զիքր օլընա ֆապրիգատտ մաքինայ ըլա ի իթա օլունուր :

Վէ քէրքիճ թուղլանըն' շիմտիէ տէկին Սթանպուլտա իմալ օլունանլարտան գիւտէ զայիթ ալեա ճընալա, վէ օնաքլարա մախուա տէլիքի քէրքիճ թուղլարար եաքըմաքտա տըր :

Պուլար էհվէն ֆիաթլա ֆիքուլիճ օլունուր :

Վէ եարու սահիպլէրինէ սուհուլէթ օլմաք ինն իսթէնիլէն մահալէ կէօն տէրիլէպիլի :

Իքթիգասը օլունըն, Պէօյիւքտէրէտէ մէղքիւր ֆապրիգատա, վէ եաթտըմ տանպուլտա ֆինճանճըլար եօգուլընտա Ամէրիգան խանըն ալթընտա, Եզնակէ Ե. Խաշատուր աղունըն Նումերօ 27 մաքագասընա միւրաճաւթ էլլէմէլէրի :

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՐԻՍ ՍԻՐԱՔԵԱՆԻ ՂԱԼԱԹԻԱ ՍԱՆՏԵՔՃԷԼԱՐ ՓՈՂՈՑԸ ԹԻՒ 119

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուի ընտիր շրջանակներ թէ' ոսկեգօծ թէ' գոյնը գոյն նաև Գաղիոյ և Գերմանիոյ զանազան տեսակ հայելիներ թէ շրջանակաւ թէ լոկ հայելի, նաև ընտիր տեսակ նիւրներ սալօններու համար պատմական գատրօներ, սենեակներու համար պատերազմական թէ գեղջական ևն. ևն. պատկերներ բոթթէի համար շրջանակներ քառանկիւն և ձուռնաձև : Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան, որ իրեն գլխից յաճախորդը ամեն մէկ կերպով գոհ ըլլալուն վրայ հաւատարմ ըլլան :

ՎԻՃԱԿԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՔ ԻՒՂԱՆԵՐ ԵՎԱՐՈՅ ՏԵԼԵՄՔ ԷՅ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆԻ

Սոյն վիճակահանութիւնը 800 տոմսակէ կը բաղկանայ, որոյ 5 թիւերը միայն պիտի շահին ընտիր ոսկեգօծ շրջանակաւ երեք պատկերներ :

Ասոնց առաջինը լսողութեան ոգայարանըն անձնաւորութիւնը կը պատկերացընէ կիսամերկ կուսի մի կերպարանքին տակ երկրորդը՝ Բերայի մեծ հրդեհը, և երրորդըն ալ փոթորիկ բռնուած եռայարկ նաւը մը ալեկեծուկիւնը կը ներկայացնէ :

Ներկայ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ 1875 փետր. ամսոյ վերջին կիրակի օրը Ղալաթիոյ Լուսաւորչեան փարժարանը, իւրաքանչիւր տոմսակին գինն է մէկ արծաթ մէճիտ :

Տոմսակները կը գտնուին՝

Քրէտի ձէնէրայ Պանքան Պետրոս աղա Տ. Եհաննանի քով, և Պօլիս Մամուր քըրտանէնալը :

Ինչպէս արեւել օլան սըզը իլլէթի սօղուքտան հասըլ օլմալ իսէ տէ պուլաքէմիք իշինտէ ֆէնուզ պիւր սարք սուտան իպարէթ օլուալ ֆաքաթ պուլունա պաքըսը վագթը կէշմիշ վէ լալէգըլա թէմէլ թուլթուշ վէ պաքըսը էթ ինէ քէմիք արասընտա գալմըշ աղըլա պաքաճա մալիւճէ օլունմադ վէ հըֆ. քըլա Ալլահ թաւալա նուղուլ իլլէթին. տէն վէ մէրադտան միւնսզատտան արիլլան եէլտէն պաքաճալընըլ սօղուքտան հասըլ օլան տօգուլ օն սէնէլիք տաթի օլաւտա՝ Եինէ շարէսի պուլուն մաք վէ Էօքսիւրիկէ վէ կէօքիւ թըքանըլընա պէլ կէվլէկիլի վէ մադաթ. տա բէյտաճ օլան օլըլըլ մօլաթըլտ մալիւճէ վէրմէք իւզըրէ սարըլըքաք քէսըր մէշհուր Ուստա Սիմօն պուլուն նուր Մահմուտ-Փաշա Ճամսինին ալաւունտա օրթաւաքի դաճվէտէ իքթիլա Էտէնէրին գաճվէր մէղքիւրէ կէլէլէրի վէ ինապընա կէօրէ թարիֆ վէ Էտիլէսինի պուլմաք իշուն պուն. տան ագտէմ իլան էթմիշ իսէ տէ մէղքիւր իլլէթիլին իւզվէսի իշուն պուլ քէլըրէ Եինէ իլան իտէր :

Վէ սըզը իլլէթի 24 սաւթտա տըն շարը չըգարըլըմ վէ գասըգ իլլէթին. տէ ինքաւընտա պուլունուրըլ :

Քառնընտա պատուր օլան պիլ սան. ճը վէրի իսէ օնուտա ինքաւընտա պուլունուրըլ :

ԵՂԱՅՐ ՅԱԿՈՐՈՍ

ՆԵՂԻՆԱԿ

Կ. ԲՕԼ ՏԸ ՔՕՔ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Մ. Խ. ԵՆԷԼԻՃԵԱՆ

ՏԵՐ ԺԳ.

Պաղլէ-Գարուալ թաշ խանը, թը. Խիւա շուաճ տեսակէն չոր աղուած ընտիր սև ձիթապտուղ (զէլթին) կը ծախուի հոխաուլ և գոհացուցիչ գնով :

ՎԻՃԱԿԱՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հանգուցեալ Մեծ. Պէհգատ Ռաճտ Եփէնտի ձեռարուեստից և գրեանց

Սոյն վիճակահանութիւնը 1000 տոմսակներէ կը բաղկանայ, և 1875 Մարտ ամսոյ վերջը պիտի կատարուի իւսկ. Ս. Խաշի վարժարանին մէջ :

Տոմսակները կը ծախուին իւսկ. Ս. Խաշ Եկեղեցւոյ բանկալը և իւսկ. Սէլաթիէ ճատ. տէսին Գեղապօրծ Չէօմէջճեան Ստեփան Աղայի Գեղարանը, և Մէրճան շարըսըլըլ. րալմաճա Պաղտատար Աղայի գրատունը, և Չաքմաճըլար եօգուլա Գալաֆեան եղ. բաղց գրատունը, գին մէկ արծաթ մէճիտ :

ՏԵՐ ԵՎ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ